

УДК 336.713:336.77

**НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КРЕДИТНОЇ АКТИВНОСТІ
КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ***Євдокімова М. О., к.е.н., доцент**Харківський національний аграрний університет ім. В.В.Докучаєва*

Національному банку України належить головна роль в управлінні банківським кредитним забезпеченням. Питанням розвитку кредитної спроможності комерційних банків присвячені праці В. Герасименко, Л. Коваленко, О. Непочатенко, П. Стцюка та інших учених [1].

Усі монетарні інструменти поділяються на адміністративні та ринкові. До перших належать інструменти, котрі мають форму директив, приписів, інструкцій, що видає центральний банк і які спрямовані на обмеження сфери діяльності банків. До других - способи впливу центрального банку на грошово-кредитну сферу через формування певних умов на грошовому ринку. Вони відрізняються значною гнучкістю порівняно з адміністративними, але результати їхнього застосування не завжди адекватні накресленим цілям. Утім, незважаючи на це, в останні десятиріччя центральні банки розвинених країн дедалі більше відходять від адміністративних інструментів і застосовують ринкові інструменти [2]. Всі ринкові інструменти монетарної політики впливають на активність комерційних банків, цим самим розширюють можливості комерційних банків кредитувати реальний сектор економіки.

Монетарні інструменти, які знаходяться в розпорядженні НБУ і під його контролем, які і сприяють кредитній спроможності комерційних банків це – норми обов'язкових резервів, облікова ставка, рефінансування комерційних банків, операції на відкритому ринку. Частину загального резерву банки повинні зберігати у грошовій формі і не використовувати для поточних потреб. Ця частина називається обов'язковим резервом. Обсяг його визначається на підставі норм обов'язкового резервування, які встановлюються НБУ у відсотках до суми банківських пасивів. Найбільш дієвим монетарним інструментом стимулювання кредитної активності банків є норма обов'язкового резервування, яка сприяє формуванню ресурсної бази.

Можливості використання інших інструментів грошово-кредитної політики НБУ обмежені й малоефективні, оскільки використання

НБУ операцій на відкритому ринку стримується нерозвиненістю фондового ринку, облікова ставка НБУ має більше індикативний, ніж регулятивний характер; рефінансування НБУ комерційних банків спрямоване більше на підтримку короткострокової їх ліквідності, а не на забезпечення банків ресурсами для нарощування обсягів кредитів та інвестицій в економіку [3].

За останні роки в Україні дедалі більшого застосування набули і операції на відкритому ринку. Операції відкритого ринку - це інструмент грошово-кредитної політики держави, суть якого полягає в купівлі та продажу центральним банком цінних паперів на відкритому ринку. Операції на відкритому ринку збільшують або зменшують обсяг ресурсів банків і банківської системи в цілому, що відображається на вартості кредиту, обсязі попиту і на розмірі грошової маси [4].

Рівень процентних ставок комерційних банків визначається процентною політикою, фінансовими можливостями комерційного банку, попитом на кредити, вартістю сформованої ресурсної бази. Процентна політика регулює широкий спектр операцій і фактично встановлює ціну на гроші. Головну роль у процентній політиці відіграє облікова ставка. Однак облікова ставка не є визначальною при розрахунку процентної ставки. В Україні ставка рефінансування значно вища за облікову, що відкидає її роль у встановленні ціни на гроші й забезпеченості комерційних банків необхідними кредитними ресурсами. Для збільшення ресурсної бази комерційних банків необхідно вдосконалити механізм рефінансування, оскільки попит комерційних банків у рефінансуванні диктується лише потребою у підтримці власної ліквідності, а не в джерелах довгострокових ресурсів для фінансування реального сектору економіки.

В Україні вдосконалення потребують не тільки ринкові інструменти грошово-кредитної політики, а й адміністративні. Адміністративні інструменти центрального банку покликані створити умови для спеціалізації комерційних банків, спрямування їх кредитної активності в певному напрямі діяльності. Адже більшість українських банків є універсальними і діють здебільшого в межах споживчого кредитування, що жодним чином не позначається на розвитку економіки.

Для підвищення кредитної активності українських комерційних банків, грошово-кредитна політика в Україні має бути спрямована на зниження рівня ставки рефінансування до облікової, розв'язання

проблем на відкритому ринку і повернення довіри до банківських установ.

Література.

1. Краснов С. Забезпечення кредитної активності комерційних банків через механізм грошово-кредитної політики // С. Краснов, М. Бегман / Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. Випуск 16. – 2013. - С. 124-130.

2. Розвиток банківської системи України як основа реалізації стратегії економічного зростання: Монографія / За ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблєва. – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 384 с.

3. Малік М.Й. Монетарні інструменти стимулювання кредитної активності комерційних банків / М.Й. Малік, Л.О. Вдовенко/ Економіка АПК, 2013. - № 11. – С. 61-66.

4. Банківська система України: Монографія / В.В. Коваленко, О.Г. Коренєва, К.Ф. Черкашина, О.В. Крухмаль. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 187 с.

ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

Горбенко О. А., студент

*Науковий керівник: Шевченко А. М., к.е.н., доцент
Черкаський державний технологічний університет*

У сучасних умовах, що склалися в економіці України, особливо гостро постає проблема активізації інвестиційної діяльності. Ринкова трансформація економіки України неможлива без створення потужної банківської системи. Глибоко проникаючи в усі сфери економіки, банківські установи здійснюють активний вплив на економічне зростання та соціальний розвиток країни. Комерційні банки забезпечують трансформацію капіталу та виступають посередниками у перерозподілі фінансових ресурсів між економічними суб'єктами.

Над загальними питаннями функціонування інвестиційного ринку, а також інвестиційних операцій банків працюють такі вітчизняні фахівці як А. Болдова, І. Бланк, Т. Васильєва, Н. Власенко, В. Капран, І. Кривцун, О. Колодізєв, О. Костюк, Ю. Лапіна, Б. Луців, О. Ляхова, Т. Майорова, Г. Романова, В. Стельмах.